

SKOLEEKSAMEN

AUT2POL

Autorisasjonsprøve i oversettelse.

Prøve 2: Oversettelse fra polsk til norsk

Dato: 27.04.2023

Tidsrom: 09:00 – 16.00

Antall timer: 7

Koordinator kan kontaktes av eksamensvakt på telefon: 55 95 94 02

TILLATTE HJELPEMIDLER:

Alle hjelpemidler er tillatt, inkludert bruk av internett. Intet samarbeid er tillatt. I forskrift for translatøreksamen pkt. 2. Utfyllende bestemmelser for § 6 skoleeksamen:

2.6 Teknisk utstyr og hjelpemidler

- *Eksamensbesvarelsen skrives på kandidatens egen maskin.*
- Det er tillatt
  - a) å bruke alle typer oppslagsverk, elektroniske medier samt internett
  - b) å bruke to skjermenheter under skoleeksamen
  - c) å benytte eksternt tastatur og mus, så lenge dette utstyret er kablet
- Det er ikke tillatt
  - a) å kommunisere med andre under eksamen, ved f.eks. bruk av epost, chat, mobiltelefon, o.l.
  - b) å ha klokke (verken analoge eller digitale) og mobiltelefoner tilgjengelige under skoleeksamen

Brudd på denne bestemmelsen betraktes som fusk/forsøk på fusk.

Antall sider, inkludert forside: 7

2023 Polsk (økonomisk-administrativ tekst)

Et oversettelsesvalg henger alltid tett sammen med vurderinger knyttet til det konkrete oversettelsesoppdraget (*translation brief*). Derfor følger her beskrivelsen av et tenkt oppdrag for oversettelsen av nedenstående tekst hentet fra nettsiden <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00170> [sist lastet ned 21.03.2023].

Translation brief: Oversettelsen er bestilt av et firma som tilbyr tjenester for å hjelpe norske selskaper å etablere seg og drive næringsvirksomhet i utlandet. Oversettelsen skal brukes på firmaets nettsted med samlet informasjon om oppstart og drift av næringsvirksomhet i diverse EU-land.

Kto może prowadzić działalność gospodarczą w Polsce

Polskie przepisy przewidują dużą swobodę prowadzenia działalności gospodarczej, co oznacza, że w większości wypadków możesz założyć firmę i prowadzić ją w wybranej przez siebie formie. [...]

Zgodnie z Ustawą z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców **podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej jest wolne dla każdego na równych prawach.**

Działalność gospodarcza to zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły.

W Polsce status przedsiębiorcy może mieć:

- osoba fizyczna
- osoba prawna
- jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą.

Przedsiębiorcami są także **wspólnicy spółki cywilnej** w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.

Pamiętaj! Ograniczenia w możliwości prowadzenia działalności gospodarczej mogą wynikać z wyroku sądu, który może zakazać konkretnej osobie prowadzenia określonej działalności gospodarczej.

W niektórych przypadkach prowadzenie działalności gospodarczej **wymaga zgody odpowiedniego organu, czyli koncesji**. Dotyczy to wykonywania działalności gospodarczej w dziedzinach mających szczególne znaczenie ze względu na bezpieczeństwo państwa lub obywateli albo inny ważny interes publiczny. Koncesji udziela minister właściwy ze względu na przedmiot działalności gospodarczej wymagającej uzyskania koncesji.

Koncesji potrzebujesz na przykład, jeśli chcesz wytwarzać lub obracać materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

Ważne! Przyznanie koncesji może być uzależnione od spełnienia szczególnych warunków, które mogą dotyczyć wykształcenia, wieku, niekaralności czy posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych.

W niektórych przypadkach przedsiębiorca musi uzyskać **zezwole** na prowadzenie określonej działalności. Zezwoleń udzielają lub odmawiają ich udzielenia odpowiednie

organy. Dotyczy to na przykład wykonywania działalności polegającej na świadczeniu usług przewozu osób czy prowadzeniu apteki.

Podobnie jak w przypadku koncesji także uzyskanie zezwolenia może być uzależnione od spełnienia określonych wymagań, takich jak – na przykład – odpowiedni wiek, wykształcenie czy przejście testów psychofizycznych.

[...]

Obywatele państw członkowskich **Unii Europejskiej** oraz **Europejskiego Obszaru Gospodarczego**, którzy chcą wykonywać w Polsce działalność gospodarczą, mogą:

- założyć w Polsce własną firmę jednoosobową lub dowolną spółkę handlową
- świadczyć transgranicznie usługi – bez rejestrowania działalności w Polsce
- założyć w Polsce oddział lub przedstawicielstwo.

[...]

2023 Polsk (juridisk tekst)

Et oversettelsesvalg henger alltid tett sammen med vurderinger knyttet til det konkrete oversettelsesoppdraget (*translation brief*). Derfor følger her beskrivelsen av et tenkt oppdrag for oversettelsen av nedenstående tekst hentet fra nettsiden til den seriøse polske avisen *Gazeta Prawna*
<https://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/8053551,przestepstwo-obrazy-uczuc-religijnych-coraz-czestsze-w-2020-r-29-aktow-oskarzenia.html> [sist lastet ned 31.3.2023].

Translation brief: Oversettelsen er bestilt av Human-Etisk Forbund, som forbereder en bok om blasfemiparagrafen gjennom tidene. Boken skal hete *Blasfemiparagrafen i Europa før og nå*.

Z danych udostępnionych PAP przez Prokuraturę Krajową wynika, że od 2018 r. liczba zawiadomień do prokuratury dotyczących przestępstwa obrazy uczuć religijnych rośnie. W 2018 r. skierowano ich 90, w 2019 r. - 136, natomiast w 2020 r. - 146.

[...]

Art. 196 Kodeksu karnego stanowi, że kto obraża uczucia religijne innych osób, znieważając publicznie przedmiot czci religijnej lub miejsce przeznaczone do publicznego wykonywania obrzędów religijnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat dwóch.

Ministerstwo Sprawiedliwości dysponuje danymi o osobach prawomocnie skazanych jedynie do 2018 r. Z art. 196 Kk w latach 2016-2018 prawomocnie skazano 29 osób, w tym 11 na karę grzywny, 10 na karę ograniczenia wolności, a 8 na karę jej pozbawienia. W czterech przypadkach odstąpiono od zawieszenia kary.

[...]

Historia jednego z najsłynniejszych procesów dotyczących obrazy uczuć religijnych sięga 2007 r., kiedy wokalista grupy Behemoth Adam "Nergal" Darski na zamkniętym koncercie podarł Biblię, a jej kartki rozrzucił pośród publiczności, nawołując: "Źryjcie to g...". Sąd I oraz II instancji uniewinnił mężczyznę, a w 2015 r. wyrok ten utrzymał Sąd Najwyższy. Wcześniej, na kanwie tej sprawy, SN dokonał wykładni art. 196 Kk, stwierdzając m.in., że uczucia religijne stanowią integralną część wolności religijnej.

Nie oznacza to jednak, że SN wypowiedział się jednoznacznie w kontekście prymatu którejs z przysługujących obywatelowi wolności nad inną. "Nie jest (...) tak, że wolności człowieka czy to w postaci wolności religijnej, czy też wolności wyrażania opinii, w tym również wolności artystycznej, są nieograniczone, bowiem granice dla nich zawsze stanowią inne wolności. Stwierdzić zatem należy, że nie sposób wykazać na gruncie obowiązujących uregulowań prawnych (o charakterze wewnętrznym i międzynarodowym), iż co do zasady można przyznać prymat wolności słowa, czy też wolności wypowiedzi artystycznej nad prawem do poszanowania uczuć religijnych – i odwrotnie" – uznał sąd.

O tym, że karanie grzywną za przestępstwo obrazy uczuć religijnych jest zgodne z konstytucją, orzekł w październiku 2015 r. Trybunał Konstytucyjny. Sprawę zapoczątkowała skarga konstytucyjna piosenkarki Doroty "Dody" Rabczewskiej. Piosenkarka została skazana prawomocnie na 5 tys. zł grzywny z powodu wywiadu, w którym stwierdziła, że "bardziej wierzy w dinozaury niż w Biblię", bo "ciężko wierzyć w coś, co spisał jakiś napruty winem i palący jakieś zioła".

Trybunał uznał, że publiczna krytyka przedmiotu czci religijnej jest dopuszczalna wtedy, gdy jest pozbawiona ocen "znieważających, obelżywych czy poniżających", a art. 196 uznano za "konieczne ograniczenie konstytucyjnej wolności wyrażania opinii".

[...]

2023 Polsk (teknisk tekst)

Et oversettelsesvalg henger alltid tett sammen med vurderinger knyttet til det konkrete oversettelsesoppdraget (*translation brief*). Derfor følger her beskrivelsen av et tenkt oppdrag for oversettelsen av nedenstående tekst hentet fra nettsiden

<https://www.olderadio.pl/index.php/polskie-odbiorniki/produkcja-po-1945-r/odbiorniki-domowe-lampowe> [sist lastet ned 21.03.23]

Translation brief: Oversettelsen er bestilt av Norsk Radiohistorisk Forening som forbereder en bok om radioproduksjon i etterkrigs-Europa. Tittelen på boka er «*Kurér*» og dens europeiske slektninger.

Pionier i odbiorniki uniwersalne (UBL21, 1948-68)

W roku 1948 powstał projekt pierwszego po wojnie polskiego odbiornika. Autorami byli inż. W. Rotkiewicz i inż. E. Brochstein. Był to Pionier, odbiornik superheterodynowy, uniwersalny, trzyzakresowy. „Uniwersalny” oznacza tu możliwość zasilania z sieci prądu zmiennego i stałego. Dopuszczalne były dwie wartości napięcia zasilania: 220V lub 125V. Odbiornik nie miał transformatora sieciowego. Odpowiednie wartości napięć zasilających oraz prądu w obwodzie żarzenia lamp osiągnęte były przez równoległe lub szeregowe połączenie włókien żarzenia oraz za pomocą oporników redukcyjnych. Układ elektryczny oparty został na nowoczesnym schemacie, zastosowanym przez Philipsa w roku 1941 w odbiorniku 203U. W październiku 1949 r. wyprodukowano egzemplarz z kolejnym numerem 50000 a łączna liczba wyprodukowanych Pionierów przekroczyła 1,5 miliona. Początkowo obudowy były bakelitowe. W fabryce powstał wtedy nowy wydział nazywany „bakeliciarnią”.

Pionier był bardzo rozpoznawalny. Na przedniej ścianie znajdował się po lewej stronie głośnik maskowany płótnem i pionowymi lub poziomymi szczebelkami a po prawej kwadratowa skala zegarowa. Gałka pod skalą po lewej służyła jako wyłącznik oraz do regulacji siły głosu, gałka po prawej miała dwa pokrętła umieszczone wspólnie: wewnętrzne do zmiany zakresów a zewnętrzne do strojenia. Następcą Pioniera w 1957 r. był Promyk. Nie miał on już skali zegarowej lecz skalę poziomą, gałki po obu stronach a głośnik nad skalą. [...]

Zakresy fal długich i średnich we wszystkich odmianach bywały podobne. Zakres fal krótkich zawężono w roku 1954 (znikły większe częstotliwości). Związane to było z wydaną przez Urząd Rady Ministrów w czerwcu 1953 r. ściśle tajną Uchwałą nr 418, w której zobowiązywano Ministra Przemysłu Maszynowego do wprowadzenia w produkcji odbiorników radiowych odpowiednich zmian konstrukcyjnych, w wyniku których odbieralność w zakresie fal krótkich byłaby jedynie w paśmie od 31 do 51 m. [...] Zmiany te wprowadzono w celu utrudnienia odbioru polskojęzycznych audycji, nadawanych z zagranicy (Wolna Europa, Głos Ameryki, Radio Londyn), słyszalnych dobrze w pasmach 16 i 25 m.

Illustrasjonsbilde

